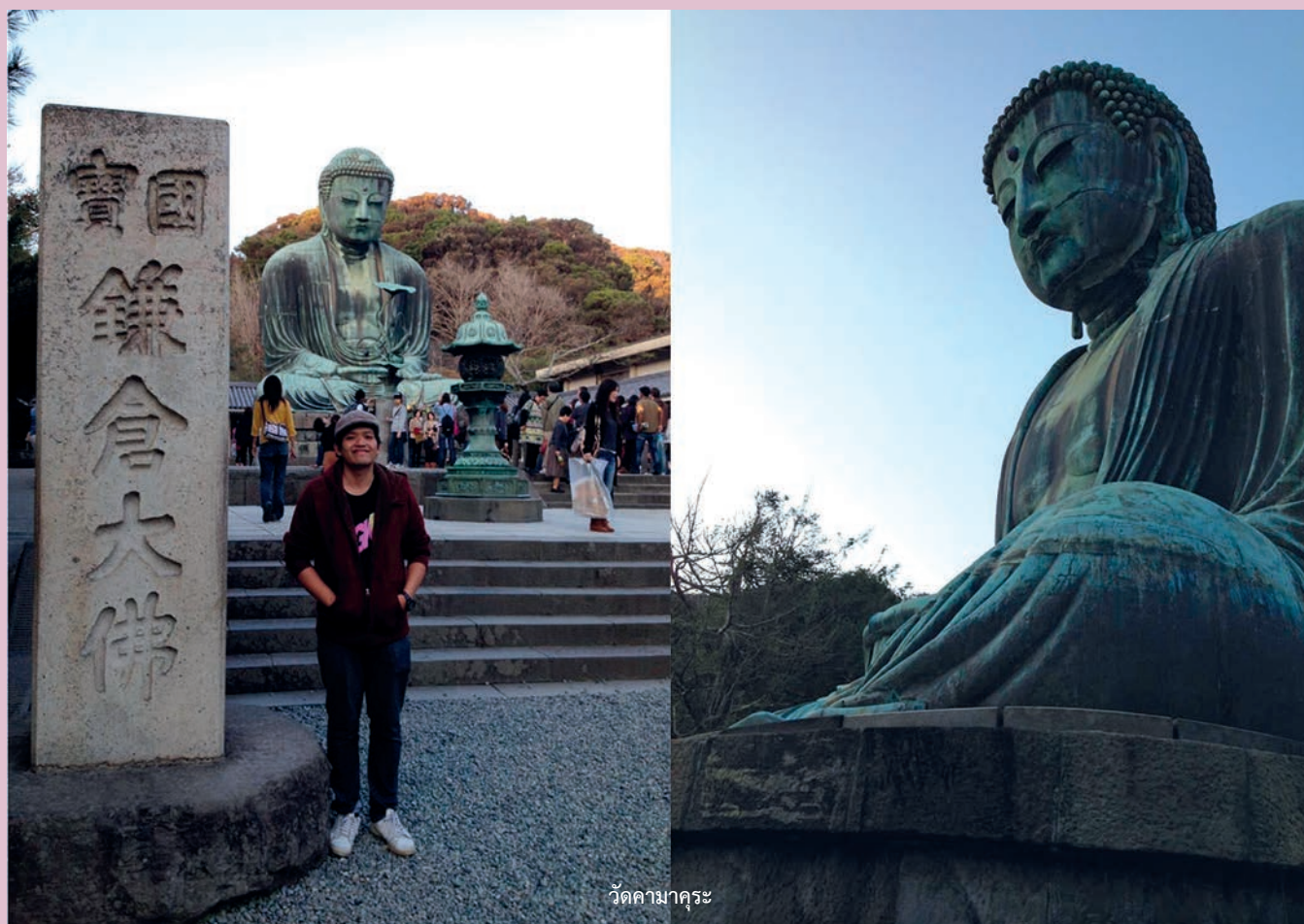

คิดเรื่องคำนิยมผ่านประสบการณ์ พายุหิมะถล่ม ที่คามาคูระ

คอน-นิ-จิ-วะ (สวัสดี) ครับท่านผู้อ่าน จริงๆผู้เขียนต้องกล่าวว่า คอม-บัง-วะ (สวัสดียามเย็น) เนื่องจากผู้เขียนกำลังนั่งอยู่ที่ ร้านแมคโดนัลด์ เวลา 22.00 น. โดยประมาณ ของวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ณ สถานีคาราคูระ ใกล้กรุงโตเกียว ท่ามกลางพายุหิมะที่ดาโดม และส่งพรตไฟท้องถิ่นแห่งกรุงโตเกียวต้องหยุดกลางเคลื่อนไหว ส่งผลให้ผู้เขียนที่แอบหนีมาเที่ยวที่วัดคามาคูระแห่งนี้ เดินทางกลับที่พักไม่ได้ และต้องใช้เวลากือบ 20 ชั่วโมงที่สถานีคามาคูระแห่งนี้

วัดคามาคูระ

สถานีรถไฟคามาคุระ

ประเด็นที่ผู้เขียนได้พบหลังจาก ประสพภัยในครั้งนี ้หาได้เกี่ยวข้องกับ สหกรณ์โดยตรง แต่ผู้เขียน มองในด้าน ตรงกันข้ามว่า การพัฒนาสหกรณ์ใน ประเทศไทยที่เรา กำลังพยายามพัฒนา กันอย่างแข็งขันนั้น เราได้มองข้ามสิ่ง สำคัญสิ่งหนึ่งกันไปหรือไม่? สิ่ง ที่ผู้เขียน กำลังพูดถึงนั้นก็คือ “คน”

ย้อนกลับไปเมื่อสี่ปีก่อน ผู้อ่านคง จำเหตุการณ์สึนามิ ที่ประเทศญี่ปุ่น ที่ ทั่วโลกต่างชื่นชมยอมรับในความเป็น ระเบียบ และการไม่เอาเปรียบซึ่งกันและ กันของชาวญี่ปุ่น เพื่อผ่านพ้นวิกฤติการณ์ ครั้งนั้นไปด้วยกัน ผู้เขียนก็เป็นคนหนึ่งที่ ชื่นชมกับการร่วมด้วยช่วยกันของชาว ญี่ปุ่นในครั้งนั้น แต่ครั้งนี้ผู้เขียนได้มี โอกาสเป็นผู้ประสพภัยร่วมกับคนญี่ปุ่น ในครั้งนี้ จึงอยากแชร์ประสบการณ์ให้ ผู้อ่านได้เห็นภาพ และวิเคราะห์เพื่อให้ เข้ากับสถานการณ์ ของสหกรณ์บ้านเรา มากขึ้นนะครับ

ผู้เขียนก็เป็นหนึ่งในผู้ประสพภัยพายุ หิมะในครั้งนี ้ด้วย ผู้เขียนเลยมีโอกา สได้ พบกับประสบการณ์มากมาย ณ สถานี รถไฟเล็กๆแห่งนี้ เช่น การทางรถไฟที่

ผู้โดยสารติดอยู่ที่สถานีรถไฟ

หยุดให้บริการ หากมีความเสี่ยงต่อความ ปลอดภัยของผู้โดยสารเพียงเล็กน้อยโดย ไม่มีคนบน, การแย่งกันให้คนอื่นนั่งเก้าอี้ ที่มีเพียงตัวเดียว ที่ท้ายที่สุดก็ไม่มีคนนั่ง, การต่อแถวรอรถโดยสารกลางหิมะและ อุณหภูมิติดลบ 2 องศาเซลเซียสสาม ชั่วโมง โดยไม่มีการแข่งคิว, การตกลง ร่วมกันเพื่อความสะดวกสบายกับผู้ ที่อ่อนแอโดยไม่ต้องจัดประชุม, การช่วย เหลือจัดหาที่พักให้ผู้ประสพภัย ที่มีให้ อย่างทันท่วงที โดยไม่ต้องมีการอนุมัติจาก ที่ประชุม, การอำนวยความสะดวกจากร ้านค้าเอกชน โดยภาครัฐไม่ต้องร้องขอ, ความเสียสละในการตากหิมะโบกรถของ คนหนึ่งคน เพื่อคนอื่น 100 คน ที่ท้าย ที่สุด คน 100 คนก็ผลัดเปลี่ยนกันเข้า มาช่วย และอื่นๆอีกมากมายที่ผู้เขียน คงเขียนในหน้ากระดาษแผ่นนี้ได้ไม่หมด

คำถามแรกที่ผู้เขียนถามกับตัวเอง เพื่อหาคำตอบ คือ “ทำไมต้องปิดการ เติ่นรถไฟ ทั้งๆที่พายุหิมะก็ยังไม่ตกหนัก” คำตอบที่ผู้เขียนพอจะเดาได้คือ “ความ ปลอดภัยต้องมาก่อน” ด้วยค่านิยมของ ชาวญี่ปุ่นที่มองเรื่องส่วนรวม แต่ยังคงให้ ความสำคัญกับความรับผิดชอบในหน้าที่ ของตนเอง การตัดสินใจทั้งหมดในทุก ด้านจะต้องเน้นที่ความปลอดภัยของผู้ ใช้บริการเป็นหลักก่อนเสมอ ส่วนผู้ที่ เสียประโยชน์ (ในที่นี้ก็คือผู้ประสพภัย) ก็จำต้องน้อมรับชะตากรรมเพื่อส่วนรวม โดยไม่ไว้วางใจแต่อย่างใด หากแต่การรับ ชะตากรรมนั้นอยู่ภายใต้การไม่เอาเปรียบ ผู้อื่น แต่ร่วมกันเผชิญกับปัญหา โดยหา ข้อตกลงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตัวที่ท้ายที่สุดทุกคนก็ผ่านลุล่วงไปได้

คำถามที่ตามมาเป็นอันดับสองคือ “แล้วที่เล่ามาตั้งครึ่งค่อนหน้ากระดาษ มันเกี่ยวกับสหกรณ์อย่างไร” ... เมื่อ

พายุหิมะถล่มญี่ปุ่น
การจราจรใช้การไม่ได้

คนญี่ปุ่นเข้าแถวรอรับ
บริจาคของเมื่อครั้งสึนามิ
ถล่มในปี 2554

ครั้งที่ผู้เขียนยังเป็นนิสิตตัวน้อยอยู่ ผู้เขียนเคยถูกคิดถึงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ของเมืองไทยในปัจจุบันว่าเรา มาถูกทางแล้วจริงหรือ? เรามุ่งเน้นที่ การพัฒนาช่องทางบริการแก่สมาชิก ใช้ตัวชี้วัดคือผลประกอบการที่สามารถ แสวงหาได้จากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ซึ่ง ผู้จ่ายดอกเบี้ยก็คือสมาชิกอีกนั่นแหละ) แต่ “เรา” เหมือนจะมองสิ่งสำคัญใน การพัฒนาความคิดของตัวบุคคล ซึ่งก็

คือสมาชิก หากเป็นเช่นนี้ สหกรณ์คงไม่ ต่างอะไรกับธุรกิจทั่วไปเท่านั้น

“การมองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก มากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล ความเป็นระเบียบ ความเอาใจใส่ในรายละเอียด การเคารพหน้าที่ ให้เกียรติตนเอง ความอดทนและการไม่เอาเปรียบผู้อื่น” สิ่งเหล่านี้ถูกหล่อหลอม ชาวญี่ปุ่นตั้งแต่เด็ก ผ่านกระบวนการ เรียนรู้ภายใต้กรอบของสังคม ตั้งแต่การ

ทิ้งขยะ ไปจนถึงการขับรถบนท้องถนน ทุกคนตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนโดยไม่ต้องมีคนมาจ้ำจี้จ้ำไช ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ก็ไม่ได้ต่างอะไรกับค่านิยมของสหกรณ์เลย อย่างไรก็ตามเรา คงไม่สามารถสร้าง “ค่านิยมสหกรณ์” แก่สมาชิกได้เพียงชั่วเวลาข้ามคืนแน่ๆ

หลังจากเหตุการณ์ในวันนั้นผู้เขียนหมดข้อกังขาเกี่ยวกับคำถามที่ว่า “ทำไมสหกรณ์ญี่ปุ่น ถึงมีความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันกับธุรกิจได้โดยไม่ต้องพึ่งลมหายใจของภาครัฐ” ผู้เขียนตอบกับตัวเองว่า “ความเข้มแข็งทางความคิดที่เป็นส่วนรวมของชาวญี่ปุ่น” นี่แหละ เป็นคำตอบของความสำเร็จที่ผ่านมา สหกรณ์เลือกที่จะขาดทุน เพื่อให้สมาชิกได้ประโยชน์สูงสุด” เป็นทางเลือกที่เกิดขึ้นได้อย่างไม่ยากในสังคมนี้ การวัดความสำเร็จของสหกรณ์ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ตัวเลขชี้วัดก็เป็นไปได้เช่นกันหากบุคคลากรคนมีความเข้มแข็งทางความคิด ผู้เขียนทราบดีว่า เรื่องที่ผู้เขียน เขียนขึ้นครั้งนี้ ชาวสหกรณ์ทั้งหลายก็เข้าใจไม่ต่างกับผู้เขียน ว่ากฎแฉสำคัญในการพัฒนาสหกรณ์ คือ “สมาชิก” เราคงเถียงได้ยากว่าการที่คนเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนมากก็เพื่อเข้าถึงบริการของสหกรณ์ (กู กู กู) แต่ผู้เขียนกลับมองว่านี่คือ “โอกาส” ของสหกรณ์ที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาความคิดของกฎแฉสำคัญตอนนี้ผ่านทางช่องทางกิจกรรมต่างๆ แต่น้ำหนักของกิจกรรมที่สหกรณ์ส่วนมากเตรียมไว้ กลับมีไว้เพื่อทางธุรกิจของสมาชิกเท่านั้น ผู้เขียนเลยอยากเป็นส่วนหนึ่งในการจุดชนวนความคิด ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มองเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา “คนสหกรณ์” มากยิ่งขึ้น